

РОБОЧА НАРАДА «ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЛС-МЕРЕЖІ»

23—24 жовтня 2006 р. у Головній астрономічній обсерваторії НАН України (ГАО НАНУ) відбулась міжнародна робоча нарада «Діяльність української ЛЛС-мережі», що проходила при підтримці Українського центру визначення параметрів обертання Землі (УЦПОЗ). Наради з проблем розвитку національної мережі станцій лазерної локації штучних супутників Землі та Місяця стали традиційними і проводяться щорічно. А саме, наради проводились в Кримській лазерній обсерваторії (КЛО ГАО, смт Кацівелі, 2003), Астрономічній обсерваторії Львівського національного університету (АО ЛНУ, смт Брюховичі, 2004), ДНТЦ «Оріон» (м. Алчевськ, 2005), ГАО НАНУ (м. Київ, 2006).

В робочій нараді взяли участь представники всіх українських станцій лазерної локації ШСЗ та Місяця (ЛЛС-станцій) як діючих («Голосіїв-Київ», «Кацівелі», «Сімеїз», «Львів»), так і тих, які вводяться в експлуатацію: («Ужгород», «Алчевськ», «Свпаторія», «Дунаївці»), а також ЛЛС-станції HartRAO (Hartebeesthoek Radio Astronomy Observatory, Південна Африка) та Astronomisches Rechen-Institut Zentrum für Astronomie Univ. Heidelberg (Німеччина).

На нараді було проаналізовано стабільність роботи діючих українських ЛЛС-станцій за період 1984—2004 рр. та представлено загальний огляд їхньої діяльності протягом 2005—2006 рр. Показано, що основні недоліки, виявлені при дослідженні стабільності роботи діючих українських ЛЛС-станцій за 1984—2004 рр., мали місце і в 2005—2006 рр.

Основна увага на робочій нараді приділялася обговоренню досягнень і проблем українських ЛЛС-станцій за 2006 р.

Серед основних досягнень 2006 р. відзначено стабільну роботу ЛЛС-станції «Кацівелі». Завдяки придбанню та введенню в експлуатацію нового лазера вперше з початку року проведено спостереження понад 600 проходжень супутників. Покладено початок вирішенню ще однієї давнішої проблеми (характерної і для інших українських ЛЛС-станцій): «омолоджується» штат працівників. Відмічено масштабність робіт на ЛЛС-станції «Алчевськ», яку заплановано ввести в експлуатацію до кінця 2006 р. Зокрема, інстальовано вимірювач інтервалів часу COMTIS та підготовлено до роботи лазерний передавач. Науково-технічні роботи, що проводились з початку року на ЛЛС-станції «Львів» (а саме перестроювання оптичної системи), хоч і були причиною довготривалого розриву в рядах спостережень, забезпечили значне зростання кількості спостережень при проведенні пробних локацій. Завдяки впровадженню системи зовнішньої калібровки на ЛЛС-станції «Сімеїз» суттєво покращилась якість спостережень. Проводились систематичні роботи з розбудови ЛЛС-станції «Ужгород», зокрема відновлено блоки приводів крокових двигунів, на базі ТПЛ створено електрофотометр. Протягом року ЛЛС-станції «Свпаторія» та «Дунаївці» стабільно працювали у кутвимірному режимі.

На робочій нараді було підведено підсумки виконання ЛЛС-станціями INTAS-гранта № 03-59-11, наданого на роз-

виток інфраструктури українських станцій космічної геодезії та геодинаміки. Зокрема, важливими результатами є створення в 2006 р. при підтримці гранта на ЛЛС-станціях «Сімеїз» та «Львів» нових стабільно функціонуючих інтернет-каналів, швидкість передачі даних по яких відповідає вимогам станцій.

До основних загальних проблем, які далися взнаки протягом 2006 р. на українських ЛЛС-станціях, можна віднести:

- відсутність на телескопах ЛЛС-станцій датчиків кутів (окрім станцій «Голосіїв-Київ», «Сімеїз», «Спаторія», «Дунаївці»),
- проблеми з лазером станції (окрім станцій «Кацівелі» та «Алчевськ»),
- недоукомплектованість штату ЛЛС-станцій, відсутність молодих кадрів,
- недостатність фінансування.

До суттєвих наробок робочої наради слід віднести вироблення установчих та процедурних документів. По-перше, було обговорено та внесено зміни у проекти нормативних документів «Положення про УЦПОЗ», «Положення про українську перманентну ЛЛС-станцію», «Положення про українську мережу ЛЛС-станцій». По-друге, було вироблено процедури обрання керівника української мережі ЛЛС-станцій та представника української ЛЛС-мережі в науково-координаційну раду УЦПОЗ шляхом відкритого голосування на щорічних нарадах української ЛЛС-спільноти. Керівником української мережі ЛЛС-станцій та представником української ЛЛС-мережі в науково-координаційну раду УЦПОЗ на 2006-2007 рр. одностайно було обрано керівника ЛЛС-станції «Голосіїв-Київ» к.ф.-м.н. М. М. Медведського.

Організатори висловлюють подяку за співпрацю учасникам робочої наради: Благодіру Ярославу (АО ЛНУ), Білінському Андрію (АО ЛНУ), Мотруничу Яношу (ЛКД УжНУ), Якубовському Володимиру (КЛО ГАО), Дмитроці Андрію (КЛО КраО), Рихальському Володимиру (НЦУВ КЗ), Денищику Юрію (ДНТЦ «Оріон»), Мураї В. (ДНТЦ «Оріон»), Жаліло Олексію (ХНУРЕ), Шелковенкову Дмитру (ХНУРЕ), Combrinck Willem Ludvig (HartRAO), Суберляку Василю (HartRAO), Берцику Петеру (ARI ZAH), Ліннику Леонтію (Інститут напівпровідників НАНУ), Перетятку Миколі (ГАО НАНУ), Палу Віктору (ГАО НАНУ), Головні Мілентію (ГАО НАНУ), Рищенко Сергію (ШПОСІ та КНП).

Організатори висловлюють подяку за надання гранта INTAS Infrastructure Actions Autumn 2003, INTAS Ref. №. 03 59-11.

*О. БОЛОТІНА
М. МЕДВЕДСЬКИЙ*